

Michal Kahn tomu najskôr nechcel uveriť. Presviedčal sa, že to nie je pravda. Možno je prepracovaný, a tak sa mu len zdalo, že za starou mrazničkou v kúte garáže uvidel menšie zviera, ktoré sa podobalo na potkana. Nebol si vôbec istý. No čo ak to bol naozaj potkan? Hrozná predstava. A možno to bol len nejaký tieň. Tušený pohyb. Halucinačný omyl. Nejaká zmaterializovaná skrývaná úzkosť.

Už včera, keď sa stretol s Milanom Dunajom, uznávaným sinológom, ktorý mu doniesol porcelán zo začiatku dvadsiateho storočia s nejasným pôvodom, pociťoval akési zvláštne neprijemné chvenie v oblasti hrudníka. Zaprášená žiarivka zablikala do letmej spomienky na naceňovanie ručne maľovaných tanierikov so symbolmi paulovnie. Bola to len desatina sekundy. Mikrookamih. Takú rýchlu zmenu svetla oko ani nedokáže zaznamenať a dezorientovaný mozog to vyhodnotí ako nečakaný pohyb. Možno to nebol potkan. Možno je za starou, no stále funkčnou mrazničkou len malé mača. Čo bude robiť s malým mačaťom? Kto sa bude oň starať, keď pôjde na služobnú cestu? Okamžite si uvedomil, že na služobné cesty vlastne nikdy nechodil. Ale predsa. Samozrejme, keby to bolo mača, dokázal by situáciu vyriešiť. Ale čo ak to bol naozaj potkan?

Michal Kahn sa opatrne rozhlíadal okolo seba. Garáž bola plná škatúl s rôznymi pohľadnicami, hračkami, hodinami, starým porcelánom. Keď sa začala sezóna, chodieval na Červený Kameň predávať starožitné predmety, ktoré si so sebou niesli jedinečné príbehy. Neboli to ktovieako hodnotné kúsky, ale preňho predstavovali istý drobný príjem a najmä určitú formu socializácie. „Prosím vás, koľko stojí ten drevený mlynček na kávu? Dvadsať? A melie? Nie? Že dekorácia na chalupu? Pätnásť by bolo veľa, čo tak desať? Že nie? Tak sa dohodneme na dvanásť?“ Nerád lícitoval, no zhovárane s neznámymi kupujúcimi ho bavilo.

Niekedy si o svojich „starožitnostiach“ vymýšľal príbehy, ktorým by dozaista ani sám neveril. Mladí chodili na Červený Kameň, aby si urobili posty na instagram. Dalo sa im nahovoriť, že ten gramofón pochádza z Budmerického kaštiela. Že v najlepších časoch vyhrával významným literátom, keď tam chodievali písať Peter Karvaš alebo Laco Ballek. Horšie bolo, že dvadsiatnikom to aj tak nič nehovorilo. Karvaš a Ballek boli pre nich zabudnutou minulosťou. Vyfučaný vzduch. Hviezdny prach. Prach si a v prach sa obrátiš. A rovnako aj Rudo Sloboda alebo Dušan Mitana. Znovu sa mu zazdalo, že za starou mrazničkou sa niečo pohlo. Pomaly sa priblížil k druhej strane garáže.

Načúval so zatajeným dychom. Pred ním boli o stenu opreté rozhegané bicykle, tmavozelené umelohmotné prepravky s vyradenými knihami, dokrivené hrable, hrdzavé rýle, staré lyžiarske palice, papierové škatule od banánov, v ktorých mal všetky nepotrebné dokumenty a fascikle. Mal by to konečne všetko poupratovať a nepotrebné veci vyhodiť. Ak sa do jeho garáže naozaj našahoval potkan, musí v nej definitívne

urobiť poriadok a odporné krpaté zviera vypuďiť alebo chyťť do pasce. Pri tejto predstave sa ho znovu zmocnil neopísateľný pocit hnsu. Predstava malého agresívneho hlodavca v ňom vyvolávala dobre známy stav úzkosti. Určite musel mať ako malý chlapec nejaký zážitok s potkanmi, ktorý si už nepamätá.

Pomaly prešiel k mrazničke. Mal by ju opatrne odsunúť a zistiť, či sa nemýli. Možno je všetko v poriadku a za elektrospotrebičom nájde len chuchvalce niekoľkomesačnej špiny. Ale čo ak sa tam naozaj skrýva odporný tučný jedinec! Čo urobí? Pozrel dolu na svoje staré kožené prezuvky. Mal by si okamžite obuť nejaké masívne baganče a na holenné kosti pripevniť špeciálne chrániče. Čo spraví potkan, keď niekto odsunie mrazničku? No predsa zaútočí! Okamžite zaútočí. Potkany sú rýchle a nebezpečné.

Bol presvedčený, že vie presne identifikovať typické správanie potkanov. Všetkých. Slovenských, európskych aj tých z ostatných kontinentov. Zahryzne sa mu okamžite do prstov nôh. Cítil, ako sa mu na chrbte zježili chlčky. A čo keď sú tam dva potkany? Vyhladovaný rozpínavý párik. Nebude mať žiadnu šancu. Jeden skočí na jeho nechránenú holennú kosť a druhý sa mu zahryzne do brucha.

Michal Kahn začal opatrne ustupovať ku vchodovým dverám. Cítil, ako sa začína potiť na celom tele. Teraz si už vôbec nemyslel, že za mrazničkou je učupené nejaké malé bezbranné mača. Skrýva sa tam zákerný hnedý potkan. A navyše môže byť aj chorý. Pohryzie ho a on zomrie v strašných mukách na otravu krvi. Určite sa nemýlil. Musí sa pripraviť na novú situáciu. Musí ihneď zavolať deratizérov.

Hore v byte si uvaril silnú prekvapkávanú kávu, otvoril počítač a na youtube si pustil obľúbenú Stingovu pieseň „It’s probably me“ interpretovanú Gregorym Porterom na slávnostnom odovzdávaní hudobných cien Polar Music Prize. Do vyhľadávača napísal dve slová – deratizácia, Bratislava. Na obrazovke sa objavilo niekoľko stránok, ktoré ponúkali rýchlu odbornú pomoc. Dozvedel sa, že deratizácia je činnosť, ktorá vedie k vyhubeniu či zníženiu počtu hlodavcov v zamorenom prostredí. Vykonáva sa hlavne v priestoroch, kde hrozí riziko poškodenia zdravia a majetku človeka, či už priamym kontaktom s hlodavcami, alebo nepriamo cez napadnuté potraviny, trus a moč. Pri tých informáciách sa mu zazdalo, že Porterov spev je tentoraz celkom nevýrazný a váhavy.

Otvoril ďalšiu stránku. Do očí sa mu škerila zákerná hlava perfídneho potkana. Ježiši Kriste, prečo sa toto odporné zviera rozhodlo nasťahovať práve do jeho garáže?! Alebo sa mylí, tak ako mnohokrát v minulosti, keď pred odchodom na Červený Kameň musel ísť opätovne skontrolovať, či skutočne vypol žehličku? Dočítal sa, že okrem deratizácie špeciálne tímy ponúkajú ešte dezinfekciu, teda likvidáciu hmyzu a iných škodlivých článkonožcov, presnejšie švábov, rusov, ploštíc, mravcov, ôs a sršňov. V ponuke bola aj dezinfekcia choroboplodných a nežiaducich mikroorganizmov. Všetky firmy používali pre svoje služby skratku DDD.

Po zrelej úvahe sa rozhodol, že dnes nebude nič organizovať. Nemá predsa ešte istotu. Zaplatí kopec peňazí a deratizéri nakoniec zistia, že si všetko vymyslel. Prešiel v kuchyni k chladničke, otvoril ju a vytiahol údenú slaninu zabalenú v papieri. O niekoľko minút neskôr položil dva úzke voňajúce plátky na malý drevený stolček blízko mrazničky. Chvíľu

stál bez pohnutia pri dverách vedúcich na schodisko domu a načúval. Ticho. V tmavom priestore nezaznamenal žiadnen pohyb.

V jeho ústach sa objavili vystrašené sliny. Preglgol. Čo keď sa v kútoch skrývajú ďalší smradi? Nie jeden, ale celá svorka. Alfa samci vpredu a za nimi zákerne sa plaziaci posluhovači. Zhlboka sa nadýchol, aby potlačil vznikajúcu paniku. Ale čo keď si to všetko len vymyslel? Čo keď to bol len odraz svetla?

Cez zaprášené okno garáže dopadali do priestoru zlatisté lúče horúceho popoludňajšieho slnka. V ich mäkkej žiare jemne vibrovali jemnučké čiastočky zvíreného prachu. Prudko sa otočil a niekoľko minút bez pohybu civel na starú mrazničku. Nič. Ticho. Pomaly vypúšťal z pľúc zadržaný vzduch. Žiadny pohyb. Mýlil sa. Určite sa mýlil. Pochopil, že to tentoraz bola len jeho paranoidná predstava. Našťastie.

Jelena Filippovna Orlova sedela pri stolíku, na ktorom mala položený pollitrový pohár čierneho piva. Ovievala sa obrázkovou marketingovou skladačkou a v neznesiteľnej horúčave leta vyzerala sviežo a oddýchnuto.

„Už som myslela, že neprídeš,“ privítala ho, žmúriac ponad jeho hlavu na siluetu Bratislavského hradu.

„Prepáč, musel som ešte niečo súrne vybaviť. Chcel som ti zavolať, ale nevedel som nájsť mobil. Teda dúfam, že som ho nestratil.“

S Jelenou mali taký rituál. Každú stredu o piatej chodili spolu na pivo do pubu oproti Dómu svätého Martina. Sedeli

vonku pri stolíku, pozorovali turistov, ktorí schádzali dolu starým kamenným schodiskom, a vymýšľali si ich osudy. Tipovali, či sú opustení, rozvedení, ženatí, šťastní alebo nešťastní. Či majú deti, čo robia ich manželky, akú hudbu počúvajú, čo čítajú a či sú zamilovaní.

Jelena pracovala vo verejnoprávnej televízii v spravodajstve. Narodila sa v Košiciach a po perestrojke sa spolu s rodičmi presťahovala do Moskvy, kde vyštudovala žurnalistiku a cudzie jazyky. Vydala sa za talentovaného neuznaného slovenského divadelného režiséra, presťahovala sa späť na Slovensko a po ťažkých piatich rokoch dennodenných bojov sa rozviedla. Bola potomkom slávnej ruskej aristokratickej rodiny, ktorá po revolúcii v roku 1917 musela utiecť z Ruska a roztratila sa po svete.

Michal ju spoznal pred niekoľkými rokmi na kurze argentínskeho tanga. Nepamätal si z toho tanečného worksho- pu vôbec nič, iba Jelenu. Niektorí ľudia sú na jeden deň, niektorí na roky, niektorí na celý život. Posadil sa vedľa nej a naznačil servírke, že si dá tiež pivo.

„Vedela by si žiť s potkanom?“ spýtal sa.

Jelena si nechápavo vošla rukou do vlasov a jemne sa k nemu naklonila.

„Ako to myslíš?“

„Tak ako to hovorím.“

„S potkanom?“

Jelena chvíľu rozmýšľala a potom sa s ruským prízvukom spýtala:

„Myslíš, že by bol v mojom byte?“

„Napríklad.“

Predstavil si svoju zanedbanú garáž, starú mrazničku opretú o stenu pri dverách do záhrady, dva kúsky voňavej údenej slaninky na obitom plechovom tanieri položenom na drevenom stolíku.

„Čo by si urobila, keby sa v jednej chvíli objavil v tvojom živote potkan?“

„Ochočila by som si ho.“

Jelena tak zvláštne vyslovila slovo „ochočila“. Mäkko a spevavo. Ako keď sa niekto chystá na ďalekú cestu. Ako keď človek tuší, že toho druhého už nikdy v živote neuvidí. Ako keď jej praparodičia utekali po Veľkej októbrovej revolúcii z Ruska. Len so šperkami zašitými v dlhých kabátoch. Emigranti.

„Ochočila?“

„Ochočila,“ zopakovala. „Naučila by som ho prať, žehliť, variť, upratovať. Keby som prišla večer domov, čakal by ma v chodbičke pri dverách kúpeľne.“ Tá predstava sa jej asi zapáčila, a tak odhodlane dodala: „Žila by som s ním.“

Michal Kahn sa nedôverčivo spýtal:

„To myslíš vážne? Ty sa nebojíš potkanov?“

Jelena pobavene pokrútila hlavou. Michal zrazu uvidel pred sebou divokú šelmu. Mačacie oči sa zlovestne leskli.

„Hrám sa,“ povedala s milým úsmevom. „Zavolala by som deratizérov alebo by som si na internete kúpila nejaký elektrický odpudzovač.“

„Odpudzovač potkanov?“ skúmavo zopakoval.

„Nainštalovala by som ho niekde hore na poličku, aby boli impulzy čo najsilnejšie a počkala, kým neodíde.“

„To sa dá kúpiť na internete?“

„Všetko sa dá kúpiť na internete...“ zauvažovala. „Teda okrem lásky. Láska buď je, alebo nie je.“

Michal si všimol pri múriku gotického kostola ženu oblečenú v dlhých tmavých šatách so šatkou na hlave. Za ruku držala asi šesťročné čiernovlasé dievčatko. O niečo starší chlapec stál vedľa nej a nedôverčivo pozoroval okolie. V ich neistom postoji bolo niečo fascinujúce. Michal nevedel presne povedať, čo ho na osamotenej žene tak zaujalo. Možno jej cudzokrajná inakosť, možno nejaká zvláštna energia. Vytiahol rýchlo z batoha svoju starú Leicu a urobil niekoľko záberov. Žena si všimla namierený objektív a podvedome si chlapca pritísila k telu. Michal znovu stisol spúšť.

„Čo fotíš?“ Jelena Filippovna sa otočila a snažila sa zachytiť smer Michalovho pohľadu. V tej chvíli sa za chrbtom ženy objavil počerný muž oblečený vo voľných plátenných nohaviciach. V rukách držal dve veľké tmavozelené tašky. Keď zbadal pred sebou priestranstvo plné oddychujúcich ľudí, prekvapene zastal. Niečo náhlivo povedal svojej partnerke a rýchlo zacúval späť do uličky vedúcej k hlavnému vchodu do katedrály. Neznáma žena ešte pár sekúnd váhavo postála, potom sa vystrašene otočila a zmizla s deťmi za kamenným múrom kostola.

Hneď ako sa vrátil domov, išiel skontrolovať garáž. Kúsky slaniny ležali bez pohnutia na svojom mieste. Opatrne prešiel k mrazničke. Vzadu v zátylku zacítil známy vibrujúci strach. Čoho sa vlastne tak bojí? Nejakého neznámeho krpatého hlodavca?! Určite si to všetko len vymyslel. Keby

tu bol potkan, slanina by sa určite spokojne nevyvalovala na drevenom stolíku. Ostražito sa rozhliadol po zapratanom priestore. Aj tak by mal pre istotu škatule so starožitnosťami preniesť na nejaké bezpečnejšie miesto. Pre istotu. Niekde čítal, že potkany všetko rozhrýzú. Vraj zožerú všetko. Papier, umelú hmotu, drevo, šatstvo.

Zhlboka sa nadýchol, či nezacíti typický zápach výkalov. Bol na seba hrdý, že neprepadol panike. Nevolať vystrašene na nejakú premúdrelú deratizačnú službu. Vlastne si ani nevedel predstaviť, ako sa taká deratizácia robí. Nech už to bolo akokoľvek, cítil veľkú úľavu, že nemusí riešiť nejakého pridrbaného potkana.

V obývačke zariadenej starožitným nábytkom otvoril svoj notebook a prihlásil sa na azete. Už niekoľko rokov sa snažil zoznámiť prostredníctvom netu s nejakou inteligentnou partnerkou. Aj keď bol k takejto forme nadväzovania známostí skeptický, každý deň aspoň na chvíľu navštívil svoj profil. Hneď po rozvode sa rozhodol, že na dovolenku už nikdy nepôjde sám.

Nebude sedieť niekde pri bare na brehu mora a bezútešne popíjať slabé hotelové pivo. Nebude kráčať skoro ráno osamelý po vlhkom piesku a pozorovať vychádzajúce slnko, ktoré sa váhavo objaví nad nekonečným horizontom mora. Nebude hľadať voľné ležadlo medzi popárenými dvojicami a mladými ambicióznymi rodinkami s vreštiacimi deťmi. V hlave si už vtedy urobil hypotetický zoznam všetkých možných spoločníčok. Aj sa spýtal niekoľkých bývalých kolegyň v škole, hľadal kamarátku na dovolenku aj v tango komunite, ale nikoho nenašiel. Možno by s ním išla Jelena, ale tej to nikdy nenavrhol.